

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veterinari št. 9. Naročnino in naznaniila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposki ul. 9 v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1 v prodajalni »Kattiskov« družba ul. Carducci, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v. Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 10 aprila 1913.

15. številka.

Krščansko - socialnemu delavstvu.

Mesto prvega majnika praznuje krščansko-socialno delavstvo na Goriškem že dolgo vrsto let tretjo nedeljo po Veliki noči t. j. praznik varstva sv. Jožefa s slovesno procesijo na sv. Goro. Poskrbeli smo tudi letos, da se bo ta slavnost v najlepšem redu priredila. Delavstvo, moško in žensko, ki je združeno v »Sl. kat. del. društvo« in v društvu »Skalnica«, manifestira ta dan za krščanske ideje, ki se dajo izraziti v dveh besedah: Marija, Jožef! To so naši ideali, katerim je posvečen ta naš najlepši dan celega leta. Tem idealom bomo poklonili cvetje najlepšega meseca v letu, tem idealom bomo posvetili svoja srčna čustva, ob teh idealih se hočemo navdušiti za sveto in pravično stvar, za zmago krščanskih načel nad liberalnim kapitalizmom in oderuštvo. Na naših zastavah se blestite podobi Marije in Jožefa, ki nam dajete poročstvo, da smo na pravi poti, ki pelje do zmage in sreče.

Vabimo tudi drugo občinstvo, naj se udeleži naše procesije. Korakati pod zastavo, na kateri je podoba svetega, zvestega in pravičnega moža sv. Jožefa, je za vsakega gospoda častno. Še bolj častno je za naše gospe, ako se pridružijo zastavi, na kateri je podoba najlepše, najsvetejše in najvrednejše Device Marije!

Na sv. Gori se bomo tudi letos obšli v srčnem veselju z brati Korošci. Pri nogah Marije Device se bomo navduševali za skupno stvar. Svoje navdušenje ponesejo potem domov in je bomo vse obrnili v čast Božjo in v prid ljubi slovenski domovini.

Tridnevnicja v cerkvi sv. Ignacija je začela danes ob 5^{1/2} zjutraj. Zvečer bo govor ob 7^{1/2}. Tako tudi jutri in v soboto. Govori preč. g. Jeronim, gvardijan kap. samostana v Gorici. V nedeljo, dne 13. t. m. bo v cerkvi sv. Ignacija sv. maša ob 3 in pol, potem skupno obhajilo. Odhod iz cerkve bo ob 4^{1/2}. Procesijo bo vodil preč. gosp. župnik Kokošar. Na sv. Gori bo govoril ob 8^{1/2} preč. g. dr. Pavlica.

Procesije se udeleži tudi »Zveza slov. kolonov«. Želeli je, da bi se je udeležila tudi druga bratska društva. Pridite, pojdimo na hrib Gospodov!

Shod briških kolonov v Vipolžah.

V nedeljo se je vršil v Vipolžah ob veliki udeležbi shod in občni zbor »Zveze slovenskih kolonov«. Pred vsem je č. g. dr. Pavlica podal račun za l. 1912. Vseh dohodkov z blagajniškimi prebitki prejšnjih let je bilo K 7099.82, stroškov pa K 6310.29. Blagajniški preostanek znaša K 789.53. Občni zbor je račune odobril in potrdil. Nato je državni poslanec Fon govoril o položaju, v katerem se nahaja kolonsko vprašanje na Goriškem. Vlada je že izdelala zakonski

načrt a razne okoliščine so preprečile, da ga ni predložila deželni zboru. Italijanska ljudska stranka zahteva namreč, naj se ta načrt predloži državnemu zboru. Govornik je prepričan, da je edinideželni zbor v tem vprašanju merodajen in da se mora vladni načrt predložiti deželni zboru. Kako se to vprašanje razvije, je veliko odvisno od prihodnjih deželnozborskih volitev. Koloni naj zaupajo svojim poslancem, ki se resno trudijo, da bi se tudi to najtežavnejše vprašanje ugodno rešilo.

Občni zbor izreče nato poslancu Fonu in poslancem S. L. S. svoje zaupanje. Zaupnico in zahvalo izreče tudi prejšnjemu predsedništvu in odboru.

Na to pojasni č. g. dr. A. Pavlica kolonsko vprašanje s krščansko-socialnega stališča. Njegov govor se objavi v celoti.

Novi odbor je bil soglasno izvoljen. »Zveza slov. kolonov« se udeleži romaja na sv. Gori prihodnjo nedeljo.

Ob koncu so se mnogi koloni oglasili k naročbi »Prim. Lista«, ki je društveno glasilo. »Zveza slovenskih kolonov« napreduje vsestranski. V minulemu letu se je nakupilo kolonom okoli 700 kvintalov sirka. Posredovala je »Goriška zveza«, kateri izrekamo zahvalo. Poleg tega se je skrbelo tudi za izobrazbo potom javnih shodov in društvenega glasila. V zvezi je sedaj vpisanih 505 družinskih očetov.

Občni zbor »Centralne posojilnice«.

V četrtek zjutraj se je vršil zelo dobro obiskani občni zbor »Centralne po-

sojilnice«, kateremu je predsedoval posojilnični predsednik g. prof. Berbuč. Uvodoma se je predsednik spomnil velikih zaslug pokojnega svetnika Vodopivca, ki je bil odbornik posojilnice, odkar se je ustanovila. V znak sožalja so vsi zborovalci ustali s sedežev. Dalje se je spominjal g. predsednik tudi za slug g. dr. Žigona, ki je vestno izpolnjeval dolžnosti odbornika, dokler ni vsled odloka Sv. Stolice bil primoran odstopiti. Občni zbor mu je za svoje neumorno delovanje izreklo iskreno zahvalo.

Predsednik je podal poslovno poročilo za l. 1912, iz katerega izhaja, da denarna kriza, ki je vladala v l. 1912, ni vplivala na razvoj »Centralne posojilnice«. Iz poslovnega poročila povzamemo sledeče kratke podatke, ki ilustrirajo moč »Centralne posojilnice«: Promet l. 1912 znaša K 8.660.499.66, hranilnih vlog je bilo koncem leta kron 2.252.683.09, vseh posojil skupaj na menico in na vknjižbo K 2.649.315.66, od teh na vknjižbo K 2.180.836.84. Promet v tekočem računu je znašal K 5.721.976.52, stanje pasivnih tekočih računov K 713.165.18, aktivnih pa K 151.911.60. Rezervni zaklad je koncem leta 1912 znašal K 47.483.65. Razpoložni zaklad je znašal K 6815.93, posebni rezervni fond za izgubo pri menicah K 3368.39, posebni rezervni fond za osiguranje dividende K 5.935.20. Posojilnične stavbe so izkazovale vrednost K 205.311.16.

Nato je v imenu nadzorstva poročal g. svetnik Šantel, ki je povdarjal, da je nadzorstvo večkrat v letu pregledovalo poslovanje vsestransko in našlo isto razun nebištenih malenkosti popolnoma v redu. Nadzorstvu je pri svojem delovanju stal na strani s svojo strokovno izvežbanostjo g. računski

Prostožidarji in njih. podajalci.

(Konec.)

Na Francoskem so še posebno divji. Tam imajo na 30. stopinji molitev: Pridi, o Lucifer, pridi ti obrekovanec, duhovnikov in kraljev! Pridi, da te pritisnemo na svoje prsi. Že dolgo je, kar te poznamo, in ti nas... In ti Adonai (bog kristjanov), odstopi od nas, zatajujemo te. Prva dolžnost prostega človeka je, da tebe zapodi iz vesti... (Teda tudi oni imajo vest!) Naposled sujejo z noži proti nebu, kot bi hoteli zadeti srce božje!...

V vročih deželah jim ni mar, če koga ubijejo, posebno, če kdo razodene njih skrivnosti. Na severju so nekoliko bolj mirni in ne napadajo tako. Ali tudi tam so zelo nevarni, ker imajo vsled bogastva, zvez itd. velik vpliv, ki ga izrabljajo v škodo kat. Cerkve. Na Nemškem delujejo posebno po časnikih. Lahko se reče, da 2/3 nemških nekato-

stozidarjev. — V njih vrstah je mnogo takih, ki nič ne vedo, kake namene imajo oni. Trgovec n. pr. vstopi, da dobi odjemnike: prihodkar, da se zabava pri njih shodih, kjer je zmerom prijetno. Častilakomni uradnik pristopi, da dobi odlikovanje, in pride naprej, zopet drugemu se zdi laskavo, da se sme družiti s tako »fajn gospodi«. Premnogi nikdar ne izvedo o namenih prostožidarstva.

Od kod pa mi to vemo?

Večkrat se je zgodilo, da se je izpreobrnil kakšen tak (tudi v Gorici se je zgodilo), milost božja ga je presunila. Od teh imamo obširna pojasnila o bistvu in pomenu prostožidarstva itd. in njih škodljivih namenov. Pa saj pišejo zdaj očitno, kaj hočejo proti Cerkvi. Primerjaj »Revista massoneria« let.: 1886, 1889, 1890, 1891, 1892. Da, satan pride daleč v sovraštvo, do usmiljenega in dobrotljivega Boga. Prav govori apostol: »Ljubili so temo (zavezanimi očmi) in sovražili luč (lumen Christi!) kajti njih dela so bila hudobna.«

Število njih je bilo lani 1.897.561, v Evropi okoli 400.000, na Angleškem

200.000. Najbolj divji so v čisto katoliških deželah: Italiji, Franciji, Španiji, kjer vodijo besni boj proti papeštvu in Cerkvi; kjer pa so razne vere, skrbé, da bi ponižali katoličane na stopinjo ljudstva druge vrste.

Ali so tudi pri nas?

Če niso formalno opisani, pa so po duhu in mišljenju, ker napeljujejo vodo na njihov mlin. Vsak, kdor deluje proti katoliški Cerkvi — od najvišjega služabnika do zadnjega šnopsarja — ali v govorih ali časnikarstvu — ali pri volitvah — je njihov »loger, malovar, podajal«. Se ve da misli, da to ni nič hudega. Uni je rekel: Saj grem pa vsako leto na božjo pet k Devici Mariji. Uni pravi: Saj sodelujem pri procesiji. Uni pravi: Če imam ta časnik, pa imam dobro srce. O seveda: kot oni, ki vidi, da tepo njegovo mater pa ploska: Le dajte jej — tej grdi baburi itd. Enako oni, ki molče s kronicami podpira list: enako kot bi trobental: Le dajte jej katol. Cerkvi! (Jaz te nočem, ti nemaš značaja!) je rekla una.)

»Pridejo krivi preroki, da bi bili zapeljani še dobri, ko bi bilo to mogoče«. Resnici podobna zgodba: Na odru je govoril gospod v družbi brezvercev. Skrivaj vpeljeni katoličan prime v strahu za križec. »Gospoda moja«, se oglasi govornik, »drugikrat dalje, danes nisimo varni!« In zgine!... Držimo se neomahljivo križa in križanega in Cerkve: opustimo vse, kar ne obstane pred teh dveh kritiko! Macharjancem in drugim enakim! Onim pa, ki so naši sovržniki, ali nasprotniki veljajo v polni meri besede (Luk. 12, 47, 48). »Oni hlapci pa, ki je poznal voljo svojega Gospoda (ali bi jo bil lahko spoznal v 16 letih šolanja) in se ni pripravil in ni storil, kar je On hotel, bo prejel veliko udarcev. — Kdor je pa ni spoznal in je storil, kar zasluži udarce, bo prejel manj udarcev. Kajti od vsakega, komur je bilo veliko dano, se bo veliko zahtevalo; in komur je bilo veliko zaupano, se bo veliko zahtevalo od njega!« Poveličevanje liberalnih listov pač ne bo zmanjšalo kazni, o kateri niti nemamo pravega pojma!

ravnatelj Pirjevec, kateremu se je za to izrekla zahvala ne le nadzorstva, marveč vseh, ki jim je čvrsto uspevanje in napredovanje tega koristnega zavoda pri srcu.

Občni zbor je vzel na znanje poročili načelstva in nadzorstva ter potrdil soglasno predloženi računski sklep za l. 1912. Pri tej priliki je g. predsednik omenil z ozirom na zaostanke dolžnikov na obrestih, da posojilnica strogo opominja dolžnike, da pa ima z njimi potrpljenje do skrajnosti z ozirom na vladajočo denarno krizo, vsled katere kmetje čutijo veliko pomanjkanje denarja.

Čisti dobiček, ki po odbitku 2% za stavbo znaša v K 14.018,82, se po sklepu občnega zbora in po odbitku dividende, dalje po odbitku 10% pripisa rezervnemu fondu, razdeli v dva dela. Prvi gre v fond za kritje eventualnih zgub pri menicah, druga polovica pa v razpoložljivi zaklad. Dividenda za leto 1912 se je določila soglasno na 6%.

Nato prečita g. predsednik poročilo o reviziji, katero je izvršila »Zadružna zveza« v Ljubljani tekom l. 1912. Poročilo vzame občni zbor soglasno in brez ugovora na znanje, na kar zaključni predsednik občni zbor, zahvaljujoč se članom za obilno udeležbo.

Vojna na Balkanu.

SKADER.

Kakor je razvidno iz nadaljnjih poročil, je Skader za Črnogoro biser, katerega ne morejo pustiti kar meni nič tebi nič drugi državi. Črnogora nima razun Bara, ki je podoben kaki ribiški vasi, nobene druge trgovske luke, ki bi prišla v poštev. Pred šestimi leti se je zgradila tudi železnica med Barom in Cetinjem, a vse ni nič pomagalo — Črnogorec Bar ne more zadostovati. Zato čutijo silno potrebo po kakem mestu ob morju, kjer bi se lahko vršili večji semnji in bi se mogli iz njega izvažati pridelki in izdelki Črnogore. Sicer leži ob vzhodni Črnogore naš Kotor, toda čarinske težkoče nič kaj pospeševalno ne vplivajo na črnogorsko trgovino. Zato je Skader, ako se nahaja v črnogorskih rokah velikanskega pomena za razvoj Črnogore. Sicer nima Skader kdo ve kako luko in tudi srednji parniki ne morejo pristati ob obrežju, ker je voda Skaderskega jezera tam preplitva. Blago se iz parnikov preklada na manjše ladje, ki je potem spravljajo na suho. Toda tem nedostatkom bi se prišlo v okoliš s tem, da bi se jezero na onem mestu poglobilo. Skader je mesto bogatih trgovcev in celo iz srednjega balkanskega ozemlja prihajajo ljudje tje na trg. Znamenit pazar, t. j. del mesta s prodajalnici najrazličnejšega blaga ima veliko privlačno moč za ljudi, ki se pečajo s trgovino. Tam najdeš najrazličnejše narode in noše. (Seveda ni na pazariju niti približno tako čisto kot na goriškem trgu za zelenjavo.) Ni čuda torej, ako hoče Črnogora, ki je prelila že veliko svoje krvi ob Skadru, tudi imeti svoje zadoščenje s tem da dobi Skader. Toda velesile tega Črnigori ne privoščijo in tako so ji prepovedale nadaljno oblegovanje tega mesta. Ali Črnogora se ni ustrašila velesil in ni niti za korak šla nazaj. Ta trdovratnost velesilam ni bila prav in tako so sklenile, da prisilijo Črnogoro k odjenljivosti s flotno demonstracijo.

Flotna demonstracija.

Pred Barom so se zbrale vojne ladje velesil in sicer 5 avstrijskih, 2 italijanskih, 2 angleški in 1 nemška.

Črnogora odklonila zahteve mednarodne flote.

Uradno se poroča iz Cetinja, da je v soboto naznanil poveljnik demonstracijske flote admiral Burney črnogorskemu ministrskemu predsedniku,

da se je zbrala pred Barom mednarodna flota ter ga je pozval, naj se uda pritisku velesil. Črnogorski ministerski predsednik je odgovoril, da je Črnogora označila svoje stališče že dne 2. aprila napram velesilam. Črnogora ponovi ta sklep sedaj poveljniku mednarodne flote ter pristavlja, da ne more ovreči svojega sklepa, ker zahteva sedanje vojno stanje nadaljevanje vojnihi operacij. S tem da hočejo velesile pritiskati na Črnogoro, da opusti sovražnosti proti Skadru, kršijo začetkom vojske zajamčeno nevtralnost.

Kaj bo napravila mednarodna eskadra?

O tem se še nič ne ve. Poročale so se najrazličnejše reči. Eni so hoteli vedeti, da bo eskadra blokirala le črnogorsko obalo, drugi zopet, da bo veljala blokada črnogorski in albanski obali, tretji so seveda videli eskadro izkrcavati vojaštvo, četrta so celo videli evropske vojske, kako podijo Črnogorec izpred Skadra itd. itd. Dosedaj eskadra lepo stoji pred Barom in čaka — da se vrše zopetna pogajanja in pogovori. To bi se bilo menda lahko godilo, ne da bi šli gledat vojne ladje črnogorsko skalovje ob Jadranu. Torej se zdi, da je Evropo strah, resno nastopiti proti Črnigori, ali pa jo je sram, da ne more pregovoriti tistih par Črnogorcev, pa tudi z grožnjami ne.

Operacije pri Skadru

so prenehale za nekoliko časa. Črnogorci so prepričani, da pri naslednjem naskoku gotovo pade Skader; kajti Tarabošu so vzeli že par prednjih fortov in pričakuje se le še, da se razvrsti srbska divizija, ki je prišla minoli teden oblegovalcem na pomoč. Ta divizija ima tudi težke topove s seboj.

Vojna miruje.

Razun kake malenkostne praske med predstražami se na nobenem bojišču nič ne bojujejo. Pripravljajo se na mir, katerega bodo posredovale med bojujočimi strankami velesile.

Politični pregled.

Skiciranje državnega zbora.

Državni zbor bo imel svojo prihodnjo sejo najbrže dne 5. majnika ob 3. uri popoldne.

Značilne besede nemškega državnega kancelarja.

V pondeljek se je sešel nemški državni zbor. V ti seji je imel nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg političen govor glede mednarodne politike. Posebne omembe vredne so njegove izjave glede spremenjenega položaja na Balkanu ter glede prihodnje politične konstelacije v Evropi z ozirom na političen preobrat na jugu Evrope. — Nemški kancelar vidi vsajati na Balkanu veliko slovansko državo, ki bo pričela slej ali prej odločilen boj proti germanstvu. Do tega dosedaj ni moglo priti, ker je bila še Turčija v Evropi, ki je zadrževala take evoliucijske politične eksperimente. Sedaj pa, ko je izginila Turčija iz Evrope, je tudi izginila zadnja zapreka za boj med germanstvom in slovanstvom. — Vidi se, da poznajo nemški politiki pomen sedanjih pridobitev balkanskih držav, a pozna se tudi, da jim stvar ni prav nič všeč.

Domače in razne vesti.

Deželnozborske volitve na Goriškem se bodo vršile in sicer: 13. julija (v nedeljo) bo volila splošna kurija; dne 20. julija (nedelja) se bodo vršile slučajne ožje volitve. Dne 24. julija (četrtek) bodo volile kmečke občine. Dne 1. avgusta (petek) bodo volila mesta in trgi. Dne 10. avgusta (nedelja) bodo volili veleposestniki.

— Tako je določilo c. kr. namestništvo v Trstu.

Grof Coronini kandidat za deželno glavarstvo na Goriškem. Korespondenca »Austria« poroča, da je pozvan višje-deželni sodni svetnik v Gorici, grof Coronini, naj kandidira v goriški deželni zbor, češ, da je določen za goriškega deželnega glavarja.

Goriški in koroški Slovenci na sv. Gori. — V nedeljo, dne 13. t. m. se snidejo na sv. Gori goriški in koroški Slovenci. Korošci (nad 1000) pridejo s posebnim vlakom že v soboto ob 2 uri 27 min. pop. Goriška procesija pride na sv. Goro okoli 8. Ob 8¹/₄ bo govor in potem sv. maša.

Odlikovanje. Proštu monsr. dr. Faiduttiju je cesar podelil komturški križ Frane Jožefovega reda z zvezdo.

Novi poreški škof. Kakor kažejo znamenja, bode imenovanje župnika pri novem sv. Antonu v Trstu preč. gosp. Pederzollija za poreškega škofa tudi uradno v najkrajšem času objavljeno.

Sadno drevje je sedaj v najbujnejšem cvetu. Nebeško krasna so sedaj naša Brda. Črešnje obetajo obilo sadu, ravnotako hruške, jabolka in breskve. Marelic pa za letos ne bo nič, ker je mraz uničil zgodnji nežni cvet.

Razpis natečaja. Deželni odbor razpisuje denarno podporo letnih 240 kron, ki se podeli iz dohodkov zaloga za obnemogle delavce, ustanovljenega od prevzvišenega deželnega glavarja grofa Franca Coroninija v spomin zaroke prejasne nadvojvodnje Marije Valerije.

Za podporo se imajo potegniti delavci in delavke, ki so pristojni v kako občino poknežene grofotine Goriško-Gradišanske ter so postali trajno nezmožni ze delo; v prvi vrsti pa se bodo upoštevali reveži izmed njih, ki so svoje moči posvečali podjetjem velike ali male obrti ali pa kmetijskim podjetjem.

Prošnje naj se vložijo pismeno na zapisnik deželnega odbora do 30. aprila t. l. in priloži naj se jim:

1) spričevalo župniškega urada dotičnega kraja, potrjeno ali, če treba, izpopolnjeno po županstvu pristojnostne občine; v spričevalu naj se vestno navede starost, standružine, prosilčeva vzdrževalna sredstva, kakor tudi, kako se je bavil z obrtjo in kakšno je njegovo pravno obnašanje;

2) zdravniško spričevalo potrjuječe prosilčevo bolehnost ali pohabljenost, ki je vsled nje nesposoben za delo.

Če se izve, da je v naslovih ki so bili pri podlitvi podpore merodajni, kaj neresničnega, ali pa če neta podpiranje revščina, se podpora takoj ustavi.

Razglas. Razpisuje se natečaj za 8 prostorov, ki jih je ustanovil vis. deželni zbor v spomin na pokojnega deželnega glavarja Nj. E. grofa Franca Coroninija, dalje za 8 prostorov, ki jih je ustanovil visoki deželni zastop v proslavo 60 letnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja, kakor tudi za 4 prostore, ustanovljene povodom 80 letnice rojstva Nj. Vel. cesarja torej skupaj za 20 prostorov za brezplačno zdravljenje dvajsetero ubožnih škrofuloznih ali rakitičnih dečkov oziroma deklic dežele, ki so dopolnili 6. leto a niso še prekoračili 12. leta svoje starosti, v prvem avstrijskem morskem zdravilišču gradežkem tekom prihodnje kopališke dobe.

Prošnje, ki morajo biti opremljene z mnenjem občinske oblasti, s spričevalom o cepljenju koz in z dokazilom, da so prosilci pristojni v kako občino Goriške in Gradiške, kakor tudi z ubožnim in zdravniškim spričevalom glede boleznih prosilcev, naj se vložijo pri deželnem odboru do 15. maja t. l.

Nadalje se morajo opremiti prošnje s potrdilom c. kr. okrajnega zdravnika, da prosilci niso galezljivo belni in da v hiši, kjer stanujejo, ni sedaj in tudi v

zadnjih štirih tednih ni bilo sličnih bolezni.

Sv. Oče obolet. Sv. Oče je nanovo obolet Sprejem romarjev iz Lombardije sv. Očeta zelo izmučil, nizka temperatura, beatifikacijske dvorane, skozi katero je sv. Oče šel povodom otvoritve Konstantinskih slavnosti, je vplivalo, da se je položaj sv. Očetu poslabšal. Pri sv. Očetu je konstatirana mrzlica.

Današnja poročila o zdravstvenem stanju sv. Očeta so bolj pomirjevalna kot prva. Mrzlica je nekoliko ponehala. Sv. Oče je pričel zopet jesti. Zdravniki se mu svetovali popoln mir. Avdiience so seveda ustavljene.

Posledice neprevidnosti. Na Vrhniki so povodom ustoličenja novega župnika streljali z nekim starim topom. — Nesreča je hotela, da je siknila iskra iz topa v zaboj, v katerem je bilo 20 kg smodnika. Silni plamen je objel okolo stoječe mladeniče ter dva tako opekel, da sta kmalu nato umrla. Štirje so na smrtni postelji, šest jih je pa hudo ožganih. Mati enega umrlih mladeničev je zblaznela ter v blaznosti zažgala hišo nad svojo glavo. Došli ognjegasci niso našli drugega kot ožgano telo.

Nov ribji trg v Trstu se otvori dne 1. junija. Zgrajen je tik pomola Giuseppina.

III. glavni občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze. Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze je v svoji seji dne 2. aprila sklenilo, da skliče III. glavni občni zbor v nedeljo 4. majnika 1913. Zborovanje bo v Ljubljani v »Ljudskem Domu«. Spored je zanimiv in za J. S. Z. tudi koristen.

Odlikovanje. Cesar je imenoval poveljnika vojne mornarice podadmirala H a u s a za tajnega svetnika.

Slovenski romarji v Rim. Včeraj je dospelo v Rim 650 slovenskih romarjev iz Kranjske, Primorske, Štajerske in Koroške pod vodstvom ljubljanskega škofa dr. Jegliča.

Darovi

Jubilejni darovi za »Slov. Sirotišče«:

P. n. gg.: Adolf Urbančič 1 K; Josip, kurat 3 K 20 vin; Miroslav Leonardič, vikar 2 K; Pinter in Lenard trgovca 1 K; Frančiška Šinigoj 1 K; I. O. 20 vin; Ana Delkin, vdova trgovka 1 K; Peter Muravec, trgovec 1 K; R. H. 60 vin; Anton Trojanšek v Gorici 1 K; Nemec Josip 1 K; I. Čuš 20 vin; v nabiralniku v gostilni g. Josipa Gorjanc 1 K; Emilija Urbas, zasebnica 2 K; Luka Dugar 2 K.

Za sklad »Slov. sirotišče«:

P. n. gg. v Batujah: Katar. Vetrlih 40 v, Jan. Pirjevec 40 v, Ernest Valetič 50 v, Fr. Saksida (Saksid) 50 v, Ant. Ušaj 1 K, Ant. Koren 1 K, Jos. Pirjevec 1 K, Jos. Krušič 1 K, Jan. Vetrlih 1 K, Jos. Krušič 40 v, Ign. Plahuta 40 v, Ant. Krušič 40 v, Ant. Vetrlih 1 K, Leop. Ušaj 20 v, Fr. Pišot 20 v, Jos. Lipovž 20 v, Ant. Vetrh 1 K, Ant. Valetič 20 v, Ant. Krušec 20 v, Jožefa Lipovž 30 v, Frančiška Lepovž 20 v, Fr. Vetrlih 20 v, Mar. Vetrlih 20 v, Frančiška Plahuta 30 v, V. L e v p i: Val. Skert 1 K, Ant. Skert 1 K, Pet. Ipavec 1 K, Humar 1 K, Peter Žabor 1 K, Pet. Brezavšček 1 K, Jan. Šautl 1 K, Fr. Perkon 1 K, Jan. Žabor 1 K, Fr. Bavdaž 1 K, Ant. Jug 1 K, Jos. Ipavec 1 K, Jos. Tomšič 1 K, Mih. Bavdaž 1 K, Jos. Skert 1 K, Peter Brezavšček 1 K, Pet. Skert 1 K, Jos. Skert 1 K, Andr. Brezavšček 1 K, Fr. Jug 1 K, Ant. Lipičar 1 K, Ana Levpušček 1 K, Štefanija Tomšič 40 v, Angela Škodnik 60 v, Karolina Skert 40 v, Justina Pertovt 40 v, Štefanija Skert 40 v, Štefanija Lipičar 40 v, Leop. Brezavšček 1 K, Ant. Brezavšček 1 K, Daravi iz Levne dalje prihodnjic. — V Ročinju se je nabralo 56 K 22 v.

GOSPODOV DAN.

OZNANILO.

14. apr. Sv. Justin, muč. (167), Tiburcij, muč. (229);
15. apr. Anastazija, muč. (66), Viktorin, duh., muč.;
16. apr. Turibij, šk. (460), Benedikt, Jož. Labre (1783);
17. apr. Anicet, pap., muč. (168), Rudolf, muč. (1287), Robert, opat., Liberal, spozn.;
18. apr. Apolonij, muč. (185), Galdin, nadšk. (1176);
19. apr. Leo IX, pap. (1054), Krescencij, poddijakon (396);
20. apr. IV. ned. po Vel. noči; evangeli: »Grem k onemu, ki me je poslal«, Sulpicij, muč., Neža iz Pulcijano, dev., opat. (1317).

Javno čestčenje Najsvetejšega: 20. apr. v Dolenji in v Kozani.

Sv. Jožef, moderni svetnik.

Proti temu naslovu bodo lahko protestirali vsi moderni ljudje, češ, ta ne more biti moderni svetnik, saj je umrl še predno je Jezus začel javno učiti, ker ne najdemo v vseh štirih evangelistih nobene opazke o sv. Jožefu v popisovanju javnega življenja Izveličarjevega. Ni izključeno celo, da bi kedo javno obtožil Prim. list potvarjenja zgodovine — k sreči ni nobenega paragrafa v kazenskem zakonu, katerega bi se moral bati odgovorni urednik, — ako bi pa tudi bil, vendar bi jaz ostal pri gorenjem naslovu. Le poslušajte! —

Modernega svetnika ga jaz ne imenujem zato, ker naj bi bil živel v današnjem času, dasiravno sv. Jožef dandanes tudi še živi — ne sicer v tej solzni dolini, temuč v nebeški slavi — temuč zato, ker sedanji svet res potrebuje i njegovega vzgleda i njegove pomoči.

Poskusite si misliti, kako bi bilo po družinah, ako bi bili družinski predstojniki sv. Jožefu podobni — mirni, vdani v voljo božjo, vestni, delavni, pošteni, ali, kakor ga imenuje sv. evangelj — »pravični«. Kako bi jih vse družine spoštovale, kako z veseljem bi jim bili pokorni, a kako dobro bi se pa tudi družinam godilo pod takim vestnim predstojnikom!

Največ družin je pač nesrečnih za to, ker niso hišni očetje podobni sv. Jožefu dovelj. Namesto vestnega dela — lenoba, namesto vestnosti — krivica z vsemi posledicami, namesto treznosti — pijančevanje in postopanje, namesto, da bi bili res »redniki« svojim družinam, morajo te vsled premajhne vestnosti večkrat stradati, namesto lepega vzgleda, so jim večkrat učitelji v surovosti, no pa saj svet tudi naši braveži že poznajo. Le zamislite se, kako lepo in prijetno bi bilo, ako bi bili res družinski očetje sv. Jožefu enaki!

Tudi, če si še samski, bodi si odrastel, morda že star, ali še v mladih letih, bodi že, kedor koli hočeš, sv. Jožef bodi ti znan in ljub! Bil je varuh sv. družine, toda Izveličar je imenoval vse, ki poslušajo in ohranijo njegove besede, za »svoje brate in sestre« — potentakem spadajo vsi, ki radi Jezusove nauke poslušajo v družino sv. Jožefa. Kristus je dal na križu svojo mater za mater svojemu učencu. Zapisano je ravno »učencu« in ne »sv. Janezu« — sv. Janez ne morejo biti vsi, pač pa učenci Izveličarjevi, s tem dobe Marijo za svojo mater in tudi na ta način zopet pridemo v družino sv. Jožefa.

Dobro je biti pod njegovim varstvom! Družba sv. Mohora je podarila pred leti svojim udom lepo molitveno knjižico o sv. Jožefu, naj ti ne leži kje

zaprašena, beri, zapomni, drži se je! — Dokler je bil na svetu, bil je varuh svete družine, a v tej so bile takrat le 3 osebe, dandanes je ta družina razširjena po cellem svetu. Po kolikih cerkvah najdemo istega Kristusa in Marija nam tudi ni neznan — menda je ni krščanske družine, kjer bi ne našli njene podobe. Lepo je varoval sv. Jožef svojo družino — sv. cerkev ga je imenovala za varuha cele svete družine, ki je na svetu, cele sv. cerkve in tretjo nedeljo pa Veliki noči imamo ta praznik, sedaj poglaviti praznik Sv. Jožefa.

Že od nekdaj so ga klicali na pomoč, kot priprošnika za srečno zadnjo uro. Temu se ne čudim. Kedo je umiral tako srečno, kakor on? Srečna smrt v nazareški hišici! Jezus na eni, Marija na drugi strani! Kedo bi se bal prestopiti prag večnosti v takem spremstvu?

Kedar boš čutil, da se ti bliža ta važen trenotek, skrbi po vzgledu sv. Jožefa, da ti bo na strani Kristus, saj pride rad, duhovnik ti ga prinese — klič! Marijo, prišla ti bo na pomoč, saj vsacega vsliši, pa bo tudi tvoj vstop v večnost gotovo srečen!

Iskrice.

Umno zbiraj, modro hrani,
to te lakote ubrani.

Rahla prst iz topa kroglo ustavi —
z besedo rahlo le se jeza zdravi.

Modrost je koristna,
a le, če je pristna.

Napuhu treba ni zlatá,
saj v capah tudi je doma.

Sreče stalne ni nikjer,
če Bog ti ni na strani,
da te nesreče brani.

Kugi ne ubeži,
kedor se ne boji
okuženih ljudi.

Sebi svetilka ne sveti,
drugim le mora goreti.

Novi vek.

Romantičen igrokaz v petih dejanjih,
Spisal **

(Dalje.)

Četrti prizor.

Prejšnji Jeronim iz Rihemberga in drugi.

Štefan Goljevšček: Bog te sprejmi Jeronim! Ali je še kdo prišel iz Rihemberga? (Mu poda roko.)

Jeronim: Še parmož, Pečenko in Colja. (Štefan Gomišček jim poda roko). Prišel je tudi Matija iz Sv. Križa in Urbančič iz Št. Petra.

Štefan Gomišček: Živio Matija! Živio Urbančič! Tako je prav, da si tudi ti Urbančič tukaj. Le naprej stopite, da se danes dobro pomenimo. (Jim poda roko! Klici: Živio! Živio!

Jeronim (proti Štefanu Gomišček-u): Kaj se pa pripravate na shodu?

Štefan Gomišček: Prišli so na shod tudi drugi, ki niso naši somišljeniki.

Jeronim: Ti nam lahko vse prepreči.

Martin Doljak (jezno): Jaz tudi pravim, da nasprotniki ne smejo govoriti! Mi smo sklicali shod.

Štefan Gomišček: Nič strahu!

Jeronim: Pravkar se je pripeljal tudi namestnikov odposlanec iz Gorice.

Štefan Gomišček: Gospod Skopak?

Jeronim: Da!

Štefan Gomišček: Sedaj fantje, pamet! Pred namestnikovim odposlancem moramo pametno govoriti.

Andrej Ličar (ki dela prostor namestnikovemu odposlancu): Može, pozor! Prosim, naredite prostor!

(Dalje prih.)

Mestne novice.

in Župnijski izpit je ta teden naredil preč. g. Alojzij Novak, prefekt in knjižničar v osrednjem semenišču, z izvrstnim uspehom. Čestitamo!

»Mladinoljub« v Gorici. Minulo nedeljo se je vršil v dvorani pri »Zlatem jellenu« prvi občni zbor društva »Mladinoljub«, katerega se je udeležilo precejšnje število oseb. Zbrane je nagovoril mons. Jos. Pavletič in označil namen društva »Mladinoljub«. Društvo ima namen, zbirati mladino ob nedeljah in praznikih v popoldanskih urah v zabaviščih, da se tako obvaruje slabih družb, ki pokvarijo mlada srca kaj kmalu. Taka zabavišča imajo že Lahi v Gorici in se izvrstno obnašajo. Misel o otroških zabaviščih se je rodila že pred leti v vrstah slovenske duhovščine in danes se vrši prvi redni občni zbor, potem, ko je pravila društva »Mladinoljub« odobril naš prevzvišeni knezonadškofijski ordinarijat in jih je potrdilo c. kr. namestništvo v Trstu. — Preč. gosp. župnik I. Kokošar je nato obrazložil pravila in vmes natančneje razpravljaj o pomenu vsake v pravilih tiskane točke posebej. — Potem je govoril še vlč. g. dr. Ličen, ki je izrazil svoje veselje, da je konečno prišlo do uresničenja že dolgo gojene želje po ustanovitvi društva »Mladinoljub«. — Nato se je vršilo vpisovanje članov. Pri tej priliki se je vpisalo v društvo okoli 25 članov. — Letnina se je dočela na 1 K. — Potem so se vršile volitve. V odbor so izvoljeni gg.: Mons. Jos. Pavletič, stolni župnik; Ivan Kokošar, župnik farne cerkve sv. Ignacija; I. Benigar, voditelj v »Malem Domu«; I. Prijatelj, c. kr. vadniški učitelj, prideljen »Šol. Domu«; dr. J. Ličen, profesor teologije; A. Vrtovec, akademik; M. Kolečvar, zasebnik; I. Sakšida, zasebnik; A. Perko, čevljarški mojster. — Ko je izpregovorilo nekaj gospodov še par besed in so izrazili razne nasvete, je mons. Pavletič zaključil zborovanje. — Kmalu nato je imel odbor svojo sejo, pri kateri se je konstituiral sledeče: predsednik mons. Pavletič, podpredsednik in tajnik dr. Ličen, blagajnik pa I. Kokošar.

Odklonjena pritožba goriškega municipija. Goriški municipij se je pritožil pri upravnem sodišču proti odredbi namestništva, s katero je poverilo priprave za dopolnilne obč. volitve tukajšnjemu c. kr. okrajnemu glavarstvu. 2. t. m. se je vršila pred upravnim sodiščem tozadnevna razprava in upravno sodišče je pritožbo odvrnilo. Upravno sodišče utemeljuje svoj sklep s tem, da je smatrati volilno postopanje kot posel prenešenega delokroga tudi v smislu mestnega statuta goriškega in da je občina dolžna izvrševati inštrukcije in odredbe predpostavljene oblasti. Ena blamaža več!

Aretacija prof. Finžgerja. — Kakor blisk se je razširila v soboto po Gorici vest, da so aretirali prejšnjega okr. šol. nadzornika Finžgerja. Ob 9. uri zjutraj je prišel pol. nadkomisar dr. Casapicola na moško učiteljske, dal je poklicati Finžgerja in potem sta šla skupaj na policijo. Tam so ga zadržali, po zaslišanju so ga odpeljali v sodne zapore v ulico Dogana. Vzrok te aretacije je sum, da je Finžger soudeležen pri defraudacijah v okr. šol. svetu. Defraudirana svota znaša samo za 1911. in 1912. 33.000 kron. Ta aretacija je vzbudila splošno senzacijo. Liberalni krogi v Gorici so skrajno pobiti.

in V Sočo je skočil s pevmskega mosta 66letni ključavničar Anton Rusjan, stanujoč v Gorici za Gradom. Vzrok samomora je baje neozdravljiva bolezen.

in Pozor pred psi! V ponedeljek je ugriznil pes tukajšnjega gostilničarja Figl-na njegovo 12-letno hčer in nekega 14-letnega dečka. Psa so usmrtili, otroka so pa prepeljali v Pasteurjev zavod na Dunaj. Star pregovor pravi, da se izdajajo odredbe zato, da se jih ne izvršuje. Menda velja ta pregovor tudi glede namestništvene odredbe glede pasjega kontumaca.

in Vojaki planinci so odšli iz našega mesta danes zjutraj v svoja poletna bivališča v hribe.

Zaradi potvarjanja vina je bil obsojen dr. Ivan Bader na 80 K globe ali 3 dni zapor.

in Zaradi potepuštva je bil aretiran Andrej Novak brez stalnega bivališča.

Nepreviden voznik je Leopold Žbona z Bat. Minulo soboto je namreč vodil konja, upreženega v mal voziček tako neprevidno, da se je na vogalu ulice Treh Kraljev v Gorici tik kavarne »Corso« konj z vozom zaletel v Katari-no Mučič iz Gorice. Žena je dobila težke telesne poškodbe.

in Zavod v mestu sprejme zveste hlapce, ki se razumejo pri delu na polju, v vinogradih in na vrtu. Kdor bi želel ostati v zavodu do smrti, sprejmejo ga po pogodbi. Dobrodošli so tudi priletni delavci samskega stanu. Več pove iz prijaznosti uprava »Prim. lista«.

in Odprti lekarni. Od 13. do 20 t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Liberi-Tromba.

Iz goriške okolice.

g Iz Kojškega. Čudom smo se čudili, ko smo čitali v predzadnjem »Novem Času« odgovor dopisniku »Primorskega lista« iz Kojškega, v katerem stoji črno na belem sledeče: »Omeniti moramo, da mi nismo priporočali nikake osebe, ampak le pokalice dotične osebe, ki jih razprodaja v korist »Slovenske Straže«. To je čisto kaj drugega, gosp. dopisnik »Prim. lista«, »velik prijatelj Orlov«, kakor se samo ob sebi razume. Muho na zvoniku vidijo, zvonika samega pa ne!

Tako je odgovorilo uredništvo »Novega Časa«. Mi, ki sicer nismo obiskovali visokih šol, vemo, da pokalice niso politične, niso ne klerikalne ne liberalne, marveč so navadno blago, pijača, iz katerih delajo posamezniki velike dobičke, katere uporabljajo v dobre ali v slabe namene. To vemo mi, priprosti ljudje. Če pravi »Novi Čas«, da on ni priporočal liberalca Marušiča, ampak le njegove pokalice, potem si res ne moremo raztolmačiti, kaj misli. Mogoče misli, da pokalice Marušičeve nimajo nič opraviti z Marušičem samim!

Kdor priporoča Marušiča ali njegove pokalice, ta dela proti kojščanskim »Orlom«. Mi, ki prebivamo v Kojskem, vemo, kaj je Marušič in njegov sin...

»Novi Čas« hoče reči, da dopisnik »Primorskega lista« je sovražnik »Orlov«. Ne, to ne odgovarja resnici, kajti dopisnik »Primorskega lista« sem sam »Orla« in podpiram po svojih močeh »Orla«. Da pa sem proti taki pisavi »Novega Časa« in z menoj tudi drugi »Orli«, tega me ni prav nič sram povedati. Le mi, ki prebivamo v kojščanskem županstvu, vemo, kakšne razmere so pri nas. »Orla«.

g Samomor starca. V nedeljo popoldne so našli mrtvega v kamnolomu pod Sv. Markom pri Šempetru 76letnega v Šempas pristojnega Andreja Krašan. Skočil je čez skalovje v kamnolom, kjer si je pri padcu zlomil tilnik, prizadavši si še druge poškodbe na glavi in drugod. Krašan živel je delj časa v Trstu, nekaj časa tudi na Vogerskem, zadnje dni pa je beračil po Št. Petru.

g Zaradi tatvine je bil aretiran 16-letni Ivan Cijan iz Štandreža.

g Na 14 dni težke ječe je bil obsojen Emil Tabaj iz Štandreža, ker je zagrozil, da bo ubil Ano Volčič in njeno mater Josipino. Tabaj je hotel namreč po vsi sili imeti Ano Volčič za ženo.

g Grgar. Obhajali bomo sv. misijon od 20. do 27. t. m. Ljudstvo se tega svetega opravila veseli, in gotovo bode vse cerkvene govore rado poslušalo.

g Druga nova vojašnica na Rojcah. Vojaki dragonci (oddelek za strojne puške) so se te dni nastanili v novi vojašnici.

g Vojaški zrakoplovni oddelek na Velikih Rojcah dela z letalnimi stroji vsaki dan polete.

Iz kanalskega okraja.

Iz Goljevica. Smrtna kosa vzela nam je dva mlada človeka v treh dneh, in sicer Marijo Tinta, staro 17 let in Jožefa Goljevščka, starega 18 let. Mladenka je bila več časa že poprej bolna in 1. apr. je izdihnila svojo dušo. Njena smrt je vzbudila v celi vasi globoko žalost. Veliko večjo žalost pa je nastala pri smrti mladeniča Jož. Goljevščka, ker je bil v petih dneh zdrav in vesel in mrtev. V ponedeljek zjutraj, 31. m. m. je še vesel in zdrav spremljal svojega starejšega brata na postajo v Plave, ki je šel k orožnim vajam in v soboto zjutraj je že mirno zdihnil svojo dušo. Dobil je zapljučnico. Omeniti moramo, da je bil pokojnik dvojček, ki je bil bratu tako podoben, da ju niso mogli še sosedje razločevati in klicati po imenu.

Dvojčka sta bila v pomoč starejšemu bratu, ki je obč. sluga. Pokojnik je imel pri pogrebu dne 7. t. m. veliko spremstvo, spremljali so ga dekleta in fantje iz sosednjih vasi, in mnogo občanarjev. Veliko čast so mu izkazali tudi županovi sinovi. Bog daj obema mladima dušama večni mir in pokoj!

Iz tolminskega okraja.

t Tolmin — »Sveta Vojska«. Kot smo že poročali, se je pri nas ustanovilo protialkoholno društvo »Sveta Vojska«. — Z veseljem Vam poročam, da se mlado društvo pridno giblje. Pretekli četrtek so se zbrali k posvetovanju gg. duhovniki in učitelji okraja, da bi se dogovorili glede skupnega postopanja proti sovražniku našega ljudstva. Udeležba je bila lepa — bila bi lahko lepša. Ta sestanek pozdravljamo z velikim veseljem. To je bil dokaz, da je društvo potrebno, a to je tudi naš up, da bo društvo uspevalo, delovalo. Saj ta bojna četa bo zanesla to misel v vse vasi, hiše in srca posameznikov. — Ko bomo na ta način začeli sovražnika bolj opazovati, ko bomo »alkohol« spoznali, se ga bomo še bolj varovali, se bomo znali vojskovati proti njemu. Da ga pa hitro spoznamo, da mu pogledamo lahko kar naravnost v obraz, v dno duše, Vas vabimo že sedaj na prvi ljudski sod, ki ga priredi »Sveta Vojska« v kratkem v Tolminu. Kaj več o tem Vam že pravočasno sporočimo. Med tem pa bo j sovražniku — »Alkohol«!

t Podbrdom bo imelo »Kat. slov. iz. društvo« v nedeljo, dne 13. aprila, ob 3. uri popoldne v društvenem prostoru zanimivo predavanje o Balkanu. Drugi del predavanja bode najbrže pa o združništvu. — Vabijo se člani in somišljeniki, da se gotovo v obilnem številu udeležijo.

t Iz Grahovske občine! Županstvo Grahovo je razpelo sklepe občinskih računov za leto 1912. Iz računov je razvidno, da je imela skupna občina 1683,88 K dohodkov, 11715,94 K pa stroškov. Primanjkljaj 10,032 K imajo kriti posamezne davčne občine po razmerju predpisanega davka. Glavni izdatki so: povrnitev bolniškega dolga deželnemu zalogu 4400 K, razni bolniški

in prevozni stroški 706 K, hiralnici na Idriji 1576 K, podpore domačim siromakom 3202 K. Bolniški stroški so se v zadnjih letih znižali, pač pa naraščajo stroški za podpore siromakom. V letu 1912, so narasli za celih 1600 kron. — Skrajni čas, da si občina Grahovo pri-skrbi svojo hiralnico, četudi bi imela za enkrat večji potrošek, vendar bi se pa prihranila vsako leto veliko stroškov na podporah, ki jih dobivajo siromaki v tujih krajih. Denar bi ostal doma in občina bi z manjšimi stroški podpirala svoje siromake. Občinstvo naj bi v lastni koristi uplivalo na starešinstvo, da nemudoma priskrbi občinsko hiralnico naj si bodi v eni ali drugi vasi.

Opomni se tudi, da c. kr. namestništvo ni dovolilo povišati obč. doklad na izravne davke tako visoko, da bi se pokrili dolg, ki ga imajo nekatere davčne občine. Zato se smejo leto za letom le toliko povišati naklade, da se deloma pokrije blagajniški primanjkljaj.

t Iz Nemškega Ruta. C. kr. namestništvo v Trstu je poslalo dne 7. t. m. v Nem. Rut zdravnika, da preišče vodo za nov vodovod. Ako bode rezultat kemične in bakteriološke preiskave ugoden, se z gradnjo lahko takoj prične. Gradnjo, ki je proračunjena na 15.000 K, je prevzela tvrdka Jug-Rumpl, ki je delala tudi vodovod v Grantu in na Temljinah.

Dan za dnem se pričakuje tudi inženirja dež. stavbenega urada, da napravi načrt nove ceste iz Koritnice v Nem. Rut - Grant.

Iz cerkljanskega okraja.

c Obotel je v Šebreljah in sicer jako nevarno oče veleč. g. I. K o k o š a r j a, župnika pri sv. Ignaciju v Gorici.

c Otalež. Veselica, ki jo je priredilo naše »Kat. slov. izob. društvo« 24. marca t. l., je izborna izpadla; posebno se je Medvedova igra »Stari in Mladi« tako dovršeno igrala, da bi skoraj ne verjel, da so igralci same domače moči. Veselična dvorana je bila tako napolnjena, da je moral marsikdo oditi, ne da bi se vdeležil prireditve. Ker nas tudi sosednja društva radi skrajno slabega vremena niso mogla obiskati, se bo, na splošno željo, veselica z istim vspehom ponovila v nedeljo, 20. t. m. ob 2. uri popoldne, h kateri pričakuje obilo vdeležbe Odbor.

c Cerkno. »Dekliški odsek« kat. sl. izobraž. društva priredi lepo veselico v nedeljo 13. apr. 1913 v društveni dvorani »Gospodarskega doma« ob 3. pop. Predstavljal se bo »Junška deklica« Ivana d'Arc igra s petjem v 5. dej. z zaključno sliko. K obilni vdeležbi vabi Odbor.

Iz kobariškega okraja.

kbd Občni zbor »Sl. kat. pol. in gospodarskega društva za kobariški okraj« se je vršil v Kobaridu na belo nedeljo. Poročali so predsednik o delovanju društva, nato tajnik in blagajnik. Sledile so nove volitve. V odbor so bili izvoljeni gg.: preds. Ant. Manfreda, podpreds. Jurij Peternel in Ivan Štolfa, tajnik Iv. Kodrič, blagajnik Simon Mihelič, — nadalje za odbornike še gg. Fr. Slunder (Kobarid 112), Bergine Jan. (Kamno 26), Lovrene Skočir (Vrsno 8), Jož. Špolad (Borjana 68), Jož. Čuš (Breginj 119); namestnikom gg. Hrast Anton (Livek 13), Valentin Kuntih (Komec 4), Ant. Fon (Sužid 25), Fr. Rakušček (Drežnica 50), Al. Milavič (Idersko 13). — Razen teh odbornikov ima društvo v posameznih vaseh svoje zastopnike.

Po volitvah je govoril č. g. vikarij Sv. Štolpa. Priporočal je izobrazbo med ljudstvom potom katoliškega časopisa in svaril pred slabim berilom, s katerim se širita med ljudstvom liberalizem in

brezverstvo. Glede kozijere je pojasnil, kako in kaj se da v tem oziru doseči. Friznati se mora, da kože lahko naredijo veliko škodo, ako se pasejo v krajih, ki niso za to določeni. — Postava od 18. marca 1876 o varstvu poljskega blaga, veljavna za Goriško-Gradiščansko pravi, da se smejo kože neovirano pasti v krajih, ki niso za drugo sposobni in ki se sploh ne dajo pogozditi. Vendar pa mora županstvo v seji prej take kraje določiti in imenovati. Zapisnik se je odposlati c. kr. glavarstvu, ki pošlje na dotične kraje posebno komisijo, in ako ta ne more županstvu glede imenovanih krajev nasprotnega dokazati, je sklep županstva veljaven. Govornik je nadalje omenil, da bo društvo izposlovalo izdatno podporo za most čez Sočo na Trnovem, kakor tudi podporo za popravilo raznih občinskih poti v Smasti, Drežnici in drugod. Most na Kamnem se bo kmalu gradil in se bo pričelo z osuševanjem kobariškega barja. Društvo bo poskrbelo, da se potom naših poslancev čim prej izposluje najvišje potrjenje planinskega zakona in da se pospeši starostno zavarovanje. — Vzdrževanje drevesnice na Idskem povzroča precejšne stroške, zato se drevesnica s prihodnjim letom opusti in bo društvo svojim udom poskrbelo potrebna drevesca iz državnih in drugih drevesnic za malenkostno odškodnino.

Konečno se je sklenilo, da se bo zborovalo tudi v posameznih krajih. — Nato je predsednik zborovanje zaključil.

Iz komenskega okraja.

km Kostanjevica. Od raznih strani se čita v cen. »Prim. listu« markisaj zanimivega, le iz naše vasi ni že delj časa nikakega glasu. Zdi se skoro, kakor da bi vse nekako izumrlo in vendar se tudi pri nas godi vedno marsikaj novega. Velikonočne praznike obhajali smo hla-la Bogu po starem običaju, in sicer vse tri dni; imeli smo veselo petje in orgljanje, katero se je vendar enkrat uredilo. Vso čast moramo za to priznati našemu g. podžupanu, ki je imel mnogo truda s tem, ker so bili nekateri bi rekli bolj narodni silno nasprotni orgljanju in petju. Pa hvala Bogu da je takih narodnih prav malo, mislim da 2 manj 1 = v občini. Ker je bilo več praznikov, imeli so tudi krčmarji nekaj boljši, ali nekateri bolj n a r o d n i so se držali nekako kisto, in pravili so, da je krčmarica že prosila točo, in to vsled tega, ker je zavedno ljudstvo šlo pit kozarec vina v osmice, katerih smo imeli 2 za velikonočne praznike. Ljudstva se je kar trlo, pač najboljši dokaz, da se tudi v Kostanjevici prideluje dober teran. Ljudska sodba je najboljša sodba. Najprej spijemo domače vino, kadar pa tega ne bo, pa naj se ga gre iskat drugam. Združijo se kmet in delavec in zmaga bo tvoja! Potegovali smo se za društveno krčmo, ali vse zaman. Kmet prodaj vino kamor moreš, delavec pa naj pije tuje vino.

Zdaj se je začelo zidati novo šolsko poslopje pri nas, katero je bilo prav potrebno in se je nato mislilo že nekaj let. Govori se tudi o neki novi cesti, katera je bila že večkrat namišljena, ki bi vezala našo občino z Mirnom čez Šilovski vrh. Ta cesta bi bila velikega pomena za ves spodnji Kras. Bila bi najkrajša kraška zveza z Gorico, Bog daj, da bi se ta dobra in prekoristna misel kmalu izpolnila. Združimo se vsi v tem interesirani, kajti v slogi je moč, pravi pregovor.

Terno je zadel naš somišljenik g. Josip Okretič mizar. Stavil je številke po rajnem č. g. dekanu J. Skočir. Stavila sta tudi dva druga moža, pa sta jih zadnji čas pustila. No Bog deli srečo, kuhar župo.

km Sveto pri Komnu. Naši sokoliči se prav grdo vedejo. Po dnevu popivanja in razgrajajo po krčmah. Ponoči pa

ne dajo miru, kamor pridejo. Imamo nočnega čuvaja, ki bi pač lahko malo pazil na te tičke.

Iz korminskega okraja.

kr Fojana. Minoli teden smo bili na Dobrovem na roboti v gradu grofa Baguerja. Imeli smo tri paznike. Eden teh pa se je vedel nasproti nam tako nečloveško, da moramo njegovo ravnanje javno ožigosati. Naročnik.

kr Znižana kazen. Okrajno sodišče v Korminu je obsodilo Alojzijo Mikulin iz Medane zaradi lahke telesne poškodbe na dva dni zapore. Mikulinova je namreč udarila sovaščanko Bostjančič s kammom. Mikulinova je rekurirala in druga inštanca je dognala, da se gre za prestopki proti varnosti telesa in je kazen znižala na 10 K globe ali dva dni zapore.

Iz Šlovrenca 4. aprila 1913. Žalostno so peli naši zvonovi 3. t. m. Tužni glasovi bronastih ust so nam naznanili, da je mladenič vojak-topničar Lovrenc Mavrič umrl v goriški topničarski kasarni — čegar telesne ostanke so bratje rankega dali prepeljati iz Gorice na domače pokopališče v Šlovrenc v očetov grob. Najmlajši brat oziroma sin je prvi legel k očetu! Bodi mu lahka domača zemlja! Spremstvo je bilo vzlic nujnemu delu jako veličastno. Vence je položilo na krsto posebej: oficirsko osebje, polk in vojak-tovariši rankega. Do Šlovrenca je pripeljalo truplo rankega Lovrenca pogrebno podjetje Grapulin iz Gorice. V cerkev in na pokopališče so pa nosili krsto domači fantje, spremljani od poštenih deklin. Marsikateremu se je utrnula solza žalosti nad smrtjo blagega mladeniča. Žalostni materi, ktera je dala cesarju vseh pet sinov — vojakov — kakor bratom, naše sožalje!

Ko je nekdo uprašal, ali je bil raniki previden s sv. zakramenti (bil je sicer nekaj dni prej pri vel. nočni spovedi) odgovori mu dotični vojak, da to ni pri vojaki h n a v a d a! Za krščanskega vojaka ni torej v navadi tolažba ob smrtni uri se sv. zakramenti! In vendar je Avstrija katoliška država!

Brda so spremenjena s cvetjem in zelenjem v pravcati raj! Že blizo 20 let ni tako lepo vse se razevelo kakor zadnje dni tedna! Vse je le morje cvetja! Bog daj tudi sad!

Vozni red, veljaven od 1. maja t. l. izda prve dni prihodnjega meseca znani manufakturant g. Teod. H r i b a r v Gorici. Vozni red bo priložen »Pr. L.« kot brezplačna priloga. Vozni red bo še obsežnejši od zadnjega.

Cigani razpečavali ponarejeni denar. V Kršnem selu na Štajerskem so aretirali cigana Janeza in Lojzeta Brajdič, ker sta s ponarejenimi, komadi po pet kron kupovala razno blago. Petače so iz svinca in so jih trgovci koj spoznali. Domneva se, da sta cigana le razpečevalca ponarejenega denarja in da je iskati ponarejevalce kje drugje in ne med cigani.

Olajšave za obiskovalce Jadranske razstave na Dunaju. Obiskovalci Jadranske razstave na Dunaju, ki bi se peljali na progi Trst-Dunaj, dobe 30% popust na vozarini, ako vzamejo listek za tja in nazaj, čigar veljavnost traja 30 dni. Te olajšave so veljavne za mesec julij ali avgust. Tudi na drugih progah so vpeljane take olajšave.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Trst . . . 39, 27, 89, 34, 77.

V najem se odda ali tudi proda
kovaška delavnica

z vsem potrebnim orodjem, s hišo in vrtom vred v sredini Brd in sicer na Dobrovem. Cena se izve pri Ant. Pon-toni istotam.

Računski sklep „Centralne posojilnice“ v Gorici za 12. upravno leto 1912.

Denarni promet

v letu 1912

S P R E J E M K I		Kron	vin.	I Z D A T K I		Kron	vin.
Račun blagajne: gotovina 1. januarja 1912		11285	75	Račun glavnih deležev		2490	—
„ glavnih deležev		5600	—	„ opravičnih deležev		32	—
„ opravičnih deležev		154	—	„ hranilnih vlog		1067113	78
„ pristopnin		77	—	„ obresti hranilnih vlog		9215	58
„ hranilnih vlog		914902	43	„ posojil na menice		73695	29
„ posojil na menice		105257	28	„ obresti na menice		52	70
„ obresti posojil na menice		29223	96	„ posojil na vknjižbo		264313	03
„ posojil na vknjižbo		181142	68	„ obresti na vknjižbo		629	09
„ obresti na vknjižbo		11770	46	„ tožbenih stroškov		5107	17
„ zamudnih obresti		5644	62	„ upravnih stroškov		21202	93
„ tožbenih stroškov		4495	43	„ efektov		40	—
„ upravnega prispevka		2495	70	„ rezervnega zakl. za izg. pri men.		2027	71
„ obresti nakupljenih deležev »Kroj. zadr.«		4573	01	„ knjig in tiskovin		213	—
„ tekoči		2896294	95	„ tekoči		2825681	57
„ obresti tekočega računa		2919	54	„ obresti tekoč. rač.		22	07
„ nakupljenih deležev »Kroj. zadr.«		13412	40	„ razpoložnega zaklada		4810	80
„ hipotekarnih izposojil		13440	—	„ dividende		3781	82
„ posojil na mesečna odplačila		25803	84	„ zemljišč		743	30
„ obresti na mesečna odplačila		4446	28	„ posojil na mesečna odplačila		3800	—
„ stavbene uprave		10004	70	„ stavbene uprave		4057	64
				„ stavbe		22616	15
				„ blagajne: gotovina 31. decembra 1912		37388	40
		4348944	03			4348944	03

Račun

bilance 1912

I M O V I N E		Kron	vin.	D O L G O V I N E		Kron	vin.
Račun efektov		1784	—	Račun hranilnih vlog: stanje	2,160.575.77		
„ inventarja		1934	50	„ kapitalizovane obresti	92.107.32	2252683	09
„ prem. invent. »Central«		393	27	„ tekoči: stanje	684.590.51		
„ posojil na menice		455542	68	„ pripisane obresti	28.574.67	713165	18
„ posojil na vknjižbe		2180836	84	„ glavnih deležev		54200	—
„ posojil na mes. odplač.		12936	14	„ opravičnih deležev		3806	—
„ tekoči: Stanje	148.965.17			„ rezervnega fonda		47483	65
„ pripisane obresti	2.946.43	151911	60	„ posebnega rezerv. fonda za izg. pri men.		3368	39
„ obresti posojil na men. zaost.		14778	21	„ poseb. rezerv. fonda za osig. divid.		5935	20
„ obresti posojil na vknj. zaost.		55280	25	„ obresti posojil na menice: predpl.		2278	45
„ obresti posojil na mes. odpl. zaost.		726	95	„ obresti posoj. na vknj. predpl.		11863	10
„ knjig in tiskovin		1579	06	„ obresti posoj. na mes. odpl. predpl.		8	70
„ stavb		205311	16	„ razpoložnega zaklada		2005	13
„ stavbene uprave: zaost. najem.		116	74	„ dividende: nedvignjenega dividenda		903	21
„ tožbenih stroškov		3246	40	„ stavbene uprave: predpl. najemnina		858	33
„ zemljišča		743	30	„ hipotečnih izposojil		13440	—
„ uravnavnih stroškov: predpl. pridob. davek		1507	13	„ zgube in dobička: dobiček		14018	20
„ blagajne: gotovina 31. decembra 1912		37388	40				
		3126016	63			3126016	63

Račun zgage

in dobička

Z G U B A		Kron	vin.	D O B I Č E K		Kron	vin.
Račun inventarja: 5% odpis	101.84			Račun obresti nakupljenih deležev »Kroj. zadr.«		265	78
„ premičnega invent. »Central« 10% odpis	43.70	145	54	„ upravnega prispevka		2495	70
„ knjig in tiskovin: 20% odpis		394	76	„ pristopnin		77	—
„ obresti hranilnih vlog: kapitaliz.	92.107.32			„ zamudnih obresti		5644	62
„ izplačane	9.215.58	101322	90	„ stavbene uprave		6730	43
„ upravnih stroškov		19695	80	„ obresti posojil na menice		29957	31
„ tekočih obresti		22730	77	„ obresti posojil na vknjižbo		115728	34
„ stavbe: 2% odpis		4190	02	„ obresti posojil na meseč. odpl.		1598	81
„ bilance: dobiček		14018	20				
		162497	99			162497	99

NAČELSTVO:

Berbuč Ivan,
dež. posl. in c. kr. prof. v Gorici,
načelnik,

Leban Fran.,
vladni svetnik v Gorici,
nač. namestnik,

ODBORNIKI:

Novak Dr. Ivo,
odvetnik v Gorici,

Andrej Ipavec,
c. kr. profesor v Gorici,

NADZORSTVO:

Dr. Anton Gregorčič,
drž. in dež. posl. et. c. v Gorici,

Monsg. Josip Pavletič,
stolni dekan v Gorici,

Teodor Hribar,
trgovec v Gorici,

Anton Fon,
trgovec v Gorici,

Ferdinand Stilič,
veleposestnik v Gorici,

Anton Šantelj,
c. kr. šolski svetnik v Gorici,
načelnik,

Dr. Fran Kos,
c. kr. šolski svetnik v Gorici,

Dr. Andrej Pavlica,
prof. bogoslovja v Gorici,

Najboljše in najmodernejše sukno za
moške in volneno za ženske obleke raz-
pošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna
R. STERMECKI v Celju št. 304.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami
poštne prosto.

Prva slovenska trgovina z jedil-
nim blagom

Anton Kuštrin,
v GORICI

Gosposka ulica št. 25

prilporeča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo veliko
trgovino raznega jedilnega in ko-
lonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba
točna in solidna. Na željo odje-
malcev v mestu se blago do-
stavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

is prilporeča za odjemanje raznega peciva navad-
nega in najfinejšega. Pecivo je najboljše.
Prilporečam se cenj. odjemalcem za obilpopešn
S spoštovanjem E. Jakin

vsake
Očala vrste raz-
ličnih ka-
kovosti natančno po
zdravniških predpisih,
dalnoglede in druge
optične stvari, mere za mleko, vino, žganje.

Vse po zmernih cenah prilporeča

JAKOB ŠULIGOJ,
urar c. kr. državnih železnic

v Gosposki ulici št. 25 v Gorici.

Trgovina z usnjem

v Kapucinski ulici št. 2 („Pri Lizl“.)

Podpisani prilporečam sl. občinstvu
v mestu in na deželi svojo trgovino z
usnjem. *Imam usnje iz najboljših to-
varen.* Prodajam vse čevlarske potreb-
ščine. Cene konkurenčne. Blago dobro.
Postrežba poštena.

Z odličnim spoštovanjem se bilježim

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo
prilporeča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi

IGNACIJ MALI
čevlarski mojster

GORICA, Via Morelli št. 6. GORICA.

Zaloga galoš in gamaš.
Izvršuje se tudi popravila istih. V de-
lavnici se izdelujejo najfinejši in naj-
trdnješi izdelki.

Pomladansko in letno blago

se kupi najceneje pri domači tvrdki

IVANČIČ & KURINČIČ
GORICA - Gosposka ulica št. 11

došlo je ravnokar razno najmodernejše blago za ženske in moške
obleke po zelo nizkih cenah. Velika izber raznega perila, kakor
tudi vseh potrebščin za šivilje in krojače. Oglejte si zalogo brez da
bi bili primorani kaj kupiti. — Vzorci se pošiljajo proti vrnitvi
franco na dom.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek
pa majhen. Ako hočete z malim
trudom gotovo do 15 kron na dan
zaslužiti, pošljite za pojasnilo v
pismu znamko 10 vinarjev in svoj
natančen naslov na:

Josip Batič, Ilirska Bistrica.
(Kranjsko.)

Alojzij Gril, mizarski mojster
v Št. Andrežu pri Gorici št. 81

prilporeča slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi svojo dobro urejeno mizar-
sko delavnico in zalogo pohištva. Kdor
želi kupiti po ceni, naj se obrne do te
tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzor-
cih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na
obroke.

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmanoe
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poročam se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

JOSIP TERPIN
naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštela št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in
drobnega blaga, ter tkanin, preje
in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadike in
popotnike. Najboljše šivanke in ši-
valne stroje; potrebščine za krojače in
čevljarje. — Svetinice, rožni venci
in mašne knjige.

**Hišna obuvala za zimske
in letne čase.**

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sej-
mih in trgih na deželi.
P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

SREČKE V KORIST „SLOVENSKE STRAŽI“.

5 glavnih dobitkov

50000, 40000, 30000, 20000 in 20000 K, oziroma fr. in lir,
zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že v vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izbornu skupino 5
srečk na 70 mesečnih obrokov po 5 K.

15 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširno majnikovo poročilo o srečkah! Iz njegove vsebine: Za eno
krono 100000 frankov! Poročilo razpošilja in naročila sprejema za „Slovensko
Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

TVRDKA O. ZAJEC
trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Prilporeča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in
upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico,
žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo sahtevati listke blagajne radi kontrole.

„CENTRALNA POSOJILNICA“
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%, Daje članom poso-
jila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na me-
sečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih
100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi**
št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj
in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Vspešen boj proti peronospori, proti škod-
ljivcem sadnih dreves, krompirju
in drugim rastlinam se popol-
noma doseže z

Mayfarth-ovo samodelno brizgalnico **Syponia**
nadalje posebna izdelava

vinskih in sadnih stiskalnic HER-
KULES, hidravličnih stiskalnic,
mlinov za rebljanje trt in sadja
popolne kletarske naprave kakor,
tudi vsakovrstni stroji in orodje naj-
boljše vrste za kmetije

Ph. Mayfarth & Co.
tvornice kmetijskih strojev
Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Frankobrod a. M. Berolin. Pariz

Obsežen ilustriran cenik št. 055 brezplačno in poštne prosto. Iščejo se zastopniki.

Dr. Schmidt-ov balzam proti ozebkom.

Najboljše sredstvo proti ozebkom na rokah, na nogah, na ušesih ali na nosu.
Če se je porabi ob prvem mrazu, pri prvih znakih, pri prvi oteklini ali pri
prvem srbenju, ne izostane takojšen dobrodelen vpliv.

Vporablja se tako, da se zvečer in zjutraj z njim drga ozebke, dokler ni balzam
absorbiran.

Cena 60 vin. steklenica.

Dr. Schmidt-ovo mazilo proti odprtlim ozebkom,
prilporečeno od najuglednejših zdravniških oblastnij, je najboljši pripomoček za
odpravo odprtih ozebkov v najkrajšem času.

Cena 80 vin. lončiču.

Izključna prodaja v lekarni

CRISTOFOLET TI, c. in kr. dvorni dobavitelj, Gorica.